

Szymon Jędrzejewski,
VI Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Projekt autorski:

Promocja Radomia jako miasta związanego z najnowszą historią Polski

Radom w XX wieku był areną niezwykle istotnych wydarzeń, mających zasadniczy wpływ na bieg historii naszego kraju. W okresie międzywojennym stał się jednym z wiodących ośrodków Centralnego Okręgu Przemysłowego, najbardziej chlubnej inicjatywy gospodarczej II Rzeczypospolitej. Choć inicjatywa ta została brutalnie przerwana przez II wojnę światową, to wpłynęła w znaczący sposób na charakter Radomia jako miasta przemysłowego. To właśnie ten charakter przyczynił się do wydarzeń radomskiego czerwca 1976 roku.

Akcja protestacyjna radomskich robotników 25 czerwca 1976 roku była jedną z pierwszych prób upomnienia się o godność człowieka i poszanowanie dla ludzkiej pracy w czasach komunistycznych, a także zapoczątkowała bieg zdarzeń, które doprowadziły do odzyskania wolności. Protestujący przeciwko drastycznym podwyżkom cen, poddani surowym represjom ze strony władz komunistycznych, spotkali się z solidarną postawą ludzi z całego kraju. Jednym ze skutków radomskiego czerwca było też powołanie Komitetu Obrony Robotników, który stał się zalążkiem opozycji. I dlatego chociaż wydarzenia te były okupione ofiarami – w trakcie zamieszek, w wyniku tzw. ścieżek zdrowia oraz w ich skutku zginęło kilka osób, w tym ks. Roman Kotlarz, ponadto wiele osób skazano lub zwolniono z pracy – to właśnie ze względu na rozbudzenie narodowej solidarności wydarzenia te można uznać za początek polskiej drogi ku wolności, a Radom za miejsce, w którym droga ta się rozpoczęła.

Historia miast jest zawsze tym, co najlepiej świadczy o ich dorobku, ponadto może zostać wykorzystana jako element promocyjny. Zatem dorobek Radomia jako jednocześnie ważny element historii Polski, której to losy były w tym okresie nadzwyczaj ważne dla całej naszej części Europy, powinien być niewątpliwie prezentowany w sposób bardziej okazały. W moim projekcie chciałem zwrócić uwagę na kilka spraw, które wydają się być w tej kwestii najważniejsze.

Pierwszą rzeczą, którą należałoby się zająć, jest **pomnik radomskiego czerwca 1976 r.** Chociaż radomianie przywykli już do tego, że pomnikiem nazywa się kamień węgielny pod ten pomnik, to jednak pamięć o tamtych wydarzeniach wypadaloby uczcić w bardziej odpowiedni sposób, zwłaszcza, że są pewne projekty. Przykładem może być „**Powiew**” **Macieja Szańkowskiego**. Jednym z pomysłów było wybudowanie pomnika według tego projektu na placu Jagiellońskim, chociaż forma tego projektu umożliwia inne jego usytuowanie i zastosowanie, bardziej oryginalne, np. nad ulicą jako bramy, przez którą jeździłyby samochody i przechodzili piesi. Wówczas pomnik ten mógłby być usytuowany np. nad ulicą 25 czerwca, tam, gdzie miały miejsce wydarzenia czerwcowe.

Rzeczą kolejną jest **budowa muzeum, które upamiętniałoby polską drogę do wolności, ze szczególnym uwzględnieniem roli Radomia i regionu**

radomskiego w tym procesie. Ze względu na wspomniane wydarzenia, Radom ma prawo do tego, aby takie muzeum powstało właśnie w naszym mieście. W Polsce nie ma muzeum, które koncentrowałoby się właśnie na takiej działalności, są tylko projekty. Tego typu **Muzeum Walki o Wolność** byłoby idealną formą utrwalenia pamięci o wydarzeniach z najnowszej historii Polski, także tych, które miały miejsce w Radomiu. W sposób szczególny można by było przedstawić takie zagadnienia jak wydarzenia radomskiego czerwca, represje po tych wydarzeniach, historia ks. Kotlarza, wpływ radomskich protestów na dalszy przebieg formowania się opozycji antykomunistycznej w Polsce. Konieczna byłaby jednak odpowiednia organizacja tego przedsięwzięcia, gdyż dobrze by było, aby **muzeum to mogło zaoferować jak najwięcej zwiedzającemu, np. poprzez swoją nowoczesność czy interaktywność.** Dowodem na to, że właśnie takie muzeum jest w stanie przyciągnąć i zainteresować Polaków oraz stanowić skuteczną promocję miasta jest stołeczne Muzeum Powstania Warszawskiego. Co do lokalizacji zaproponowanego obiektu, to najlepszy byłby niewątpliwie rejon ulicy 25 czerwca, jednak zapewne trudno by było o znalezienie tam miejsca na ten cel. Dlatego warto też rozważyć wykorzystanie istniejących już obiektów w innych miejscach, np. wyremontowany budynek dawnego kina Odeon mógłby dobrze służyć jako obiekt o takim właśnie przeznaczeniu.

Jako uzupełnienie wyżej wymienionych działań można wymienić promocję tych działań w środkach masowego przekazu oraz ich aktywne wykorzystywanie, np. podczas rocznic świąt państwowych czy rocznic wydarzeń czerwcowych, jak chociażby podczas ubiegłorocznych obchodów, kiedy zorganizowano rekonstrukcję wydarzeń z 1976r.